

Exposició: L'Equip Crònica en la col·lecció de l'IVAM
10 juliol - 9 setembre 2007

Organitza: IVAM Institut Valencià d'Art Modern
Comissari: Facundo Tomás

La mostra, produïda per l'Institut Valencià d'Art Modern IVAM, està formada per 86 obres, entre les qual s'inclouen 16 pintures –datades entre 1966 i 1980– pertanyents a algunes de les sèries més conegudes de l'Equip Crònica, obres sobre paper –serigrafies, *collages* i línoleums–, 19 dibuixos i dos escultures-múltiples. La Col·lecció de l'IVAM, a la qual pertanyen totes estes obres, posseïx una de les col·leccions més àmplies de l'Equip Crònica, formada per un centenar d'obres entre pintures, obres sobre paper, escultures i altres suports. El catàleg editat amb motiu de l'exposició reproduïx les obres exposades i inclou textos de Barbara Rose, Michèle Dalmace, Sofía Barrón, Isabel Justo i Facundo Tomás, comissari de l'exposició.

Participants en el moviment Estampa Popular, el qual es definia per la seua adscripció a una estètica del realisme i la crítica social, Joan-Antoni Toledo, Rafael Solbes i Manolo Valdés van decidir formar l'Equip Crònica i treballar conjuntament. El 1965 Manolo Valdés, Rafael Solbes i Joan A. Toledo van participar en el *XVI Salon de la Jeune Peinture* de París amb el nom d'Equip Crònica. Si bé les obres que hi van presentar van ser realitzades individualment, l'esperit de treball en equip amb els mateixos pressupòsits estètics estava ja plenament consolidat. Joan-Antoni Toledo va abandonar el grup poc després i este va quedar constituït per Rafael Solbes (1940-1981) i Manuel Valdés (1942), fins l'any 1981, data en què la mort de Rafael Solbes va suposar la desaparició de l'Equip i l'inici de la carrera en solitari de Manolo Valdés.

Valdés i Solbes es van incorporar estilísticament al moviment internacional que va rebutjar la poètica de l'informalisme, de l'expressionisme abstracte, per a introduir una marca de "realisme", d'"asèpsia pictòrica", i van utilitzar els elements "lingüístics" dels mitjans de masses per a elaborar la seua pròpia poètica, la seua "forma pictòrica". Com indica el comissari de l'exposició: "Des d'un punt de vista formal, van prendre els seus recursos plàstics dels mitjans de masses i van participar del gran corrent internacional que va ser el pop art. Però no es van limitar a constituir una espècie de sucursal espanyola del pop, sinó que van refermar la seua personalitat a través d'una manera de fer que els va distingir de la resta."

L'Equip Crònica empra la figuració concebuda amb un caràcter crític, de reportatge o crònica de la realitat social i política. En la seua obra els objectes no són interpretats com a formes estètiques sinó com a elements immersos en un tot social, cultural o històric, posseïdors d'un sentit, significat o valor representatiu d'esta realitat.

Igual que els altres estils del pop art, l'Equip Crònica va ser, en l'aspecte estètic, una reacció contra el lirisme i l'expressió personal dels diversos estils informals que van dominar durant la postguerra en els dos costats de l'Atlàntic. D'altra banda, diferia molt quant a intencions i objectius, i també quant a les fonts d'inspiració i antecedents, de la resta de manifestacions pop art dels Estats Units, Anglaterra, França, Itàlia o els països escandinaus. Perquè a més de recursos habituals d'art pop: tintes planes, utilització d'imatges preses dels mitjans de comunicació o d'altres depòsits visuals de la cultura de masses (cartell, cine, fotografia, còmic), van utilitzar la història de la pintura i les avantguardes del segle XX per a elaborar el seu llenguatge plàstic. Així, en les seues obres es troben referències a artistes com Roy Lichtenstein, Edward Hopper, Fernand Léger, Giorgio de Chirico, José Gutiérrez Solana, Georg Grosz, Yves Tanguy, Valerio Adami, Vassili Kandinski, Max Ernst...

L'Equip Crònica va connectar amb els pressupòsits bàsics d'una pintura moderna que analitzaven en els seus components icònics clàssics, establits com a memòria col·lectiva i que combinaven amb les imatges dels mitjans de masses. Van coincidir amb els altres modes del pop art en la seua reacció contra l'informalisme i el lirisme, però les seues intencions i objectius eren diferents: el seu programa tenia un component clarament polític, perquè moltes de les seues obres criticaven la política espanyola i qüestionaven la història de l'art en un estil que a vegades es feia autoreferencial. Bevent de les fonts de les seues arrels i de les seues apropiacions, l'Equip Crònica emparella referents antagònics, allò popular i allò culte, allò real i la ficció, adopta sistemes duals com les constants i les variacions, els fon en una homogeneïtat plàstica i conceptual on apareix l'ambigüïtat, l'humor, la desimboltura i unes ocurrencies desenfadades.

Amb el pretext plàstic i narratiu, es plantegen tots els problemes fonamentals de l'art, des dels aspectes merament tècnics fins als més transcendents: qüestionar la perspectiva, el *trompe-l'oeil*, les postures convencionals, revelar els mitjans amb els quals s'aconsegueixen efectes, unificar dimensions de distintes procedències, unificar figura i paisatge, figura i text, equilibrar el color.

Entre les importants exposicions que van incloure obres de l'Equip Crònica destaca la mostra *Mythologies quotidiennes*, organitzada l'any 1964 a París per Gérald Gassiot-Talabot, que va consolidar a Europa la importància de la imatgeria popular. També van participar en *La figuration narrative dans l'art contemporain* (1965) i *Le monde en question* (1967). A Alemanya van participar en *Kunst und Politik* (Karlsruhe, Wuppertal, Colònia), una exposició molt significativa que es va realitzar el 1970.